

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Mateřský (český) jazyk je naším základním nástrojem a výchozím bodem pro poznávání světa a pro mezilidskou komunikaci. Otevírá nám svět národní kultury s její osobitou mentalitou. Patřičná péče o něj je proto jedním z cílů vzdělání, neboť jazyk je důležitým prostředkem pro proniknutí a zvládnutí nejen všech vyučovacích předmětů, nýbrž mnoha oblastí života. Jazyková výchova respektující vývojové fáze dítěte a mladého člověka je významným Žákovi pomáhajícím nástrojem sebepoznání a sebevyjádření, pomáhá mu zdokonalovat a rozvíjet jeho osobnost. Kultivací mluveného i psaného projevu se rozvíjí a kultivuje i myšlení a cítění žáka. Jedním z nejvyšších cílů waldorfské pedagogiky v oblasti péče o jazyk je vytváření živoucího vztahu mezi člověkem a slovem. Ten nespočívá pouze v porozumění významu slov, ale ve skutečném prožitku jazyka samotného a jeho proniknutí na všech úrovních. Jde tedy jak o zvládnutí stránky významové a uchopení jeho struktury, tak o prožitek zvukové stránky jazyka, tj. barvy a kvality hlásek a jeho rytmických a melodických elementů.

Jazyk úzce souvisí s pohybem, a to nejen s pohyby řečových orgánů, ale i s pohybovou aktivitou celého těla. Od raného věku je jazyk pro dítě nejdříve hrou se zvuky řeči, hrou plnou pohybu, hrou vnímání, napodobování. Dítě jinak pociťuje znění samohlásek (jako odraz svých vnitřních stavů), jinak znění souhlásek (jako odraz vnějších zvuků). Hravé zacházení s hláskami, tóny a rytmy řeči pak zůstává člověku trvale, zjemňuje se a zvnitřňuje se. Vytváří potom základ pro živé vnímání jazyka a tvůrčí přístup k řeči, z něhož vyvěrá například lidová slovesnost, poezie i próza.

Český jazyk jako druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. V podmínkách naší školy probíhá výuka formou individuálního doučování - jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Obsah vzdělávacího oboru (předmětu) Český jazyk a literatura lze v návaznosti na RVP pro přehlednost rozčlenit na

- komunikační a slohovou výchovu
- jazykovou výchovu
- literární výchovu

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Předmět je vyučován z velké části v rámci epochy, od třetího ročníku i formou cvičných hodin. Náplň cvičných hodin a jejich rozložení v rámci všech epochových předmětů daného ročníku je v kompetenci třídního učitele.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Časová dotace předmětu, včetně využití disponibilních hodin a zařazení v epochách podrobně v příloze č. 1.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel vede Žáky k: - rozvíjení dovedností potřebných k osvojování učiva

- systematickému vedení a ukládání informací
- aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel vede Žáky k: - samostatnému nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy -

nalézání chyb v textu a odůvodnění správného řešení

- samostatnému vyhledávání potřebných informací z různých informačních zdrojů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel vede Žáky k: - spisovnému vyjadřování, rozlišování spisovné, obecné a nespisovné češtiny -

správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů

- rozšiřování slovní zásoby
- správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel vede Žáky k: - schopnosti diskuze v malé skupině i v rámci celé třídy

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanská

Učitel vede Žáky k: - mravnímu chování a cítění

- vztahu k slovesnému dědictví a pochopení jeho významu
- nalézání literárních vzorů
- potřebě literárního projevu, recitace, četby

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel vede Žáky k: - dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

- přípravě a udržování jejich učebního prostoru

ročník: **první**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• dle svých individuálních možností rozumí pokynům pedagoga a osvojuje si jejich následování • uplatňuje základní techniky a pravidla, reaguje na ústní pokyn učitele • vyřídí jednoduchý vzkaz • zdvořile požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy • se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje křestním jménem • napodobuje mluvu učitele • dle svých individuálních možností a schopností mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost • vyjadřuje pocity z vyprávěného textu • nacvičuje přednes s pomocí rytmických cvičení, vše formou hry a nápodoby učitele • využívá svou slovní zásobu k vyjádření svých myšlenek, pocitů a postojů přiměřených svému věku • osvojuje si pravidla pro bezpečnou komunikaci ve skupině • vyvozuje první a poslední písmeno ve slově, čte jednotlivá slova, dle svých možností, čte krátké věty zapsané velkým tiskacím písmem	Rozvoj skupinové dynamiky, zásady dorozumívání v novém prostředí, zavedení pravidel třídy a jejich postupné osvojování Střídání rolí při vyprávění a v rozhovoru Rozvoj pozornosti při naslouchání řeči druhého, zahájení ranních kruhů a kruhů sdílení Prosté dějové vyprávění, jeho poslech, reprodukce formou převyprávění a divadelního ztvárnění, možné zařadit neliterární líčení nebo vyprávění Nácvik kladení otázek, vyptávání se, zdvořilá a věcná odpověď Trénink zřetelnosti řeči a ohleduplnost k posluchačům, nácvik jazykolamů, řešení hádanek, rytmizace říkadel, veršů, vše je možné doprovázet smysluplnými gesty Zkvalitnění výslovnosti nápodobou, přednes nápodobou, možné využít verše k obraznému ztvárnění hlásky Společný nácvik hlasité recitace i poslechu – důraz na zřetelnost, čistá výslovnost, správné rytmické členění vět i delších celků, melodie přednášeného textu odpovídající smyslu, zapojuje se do přednesu průpovědí Vyprávění vlastních zážitků, přání za použití jednoduché a souřadné stavby vět Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky		
--	--	---	--	--

		Rozpoznává tvary písmen velké tiskací abecedy, skládá slabiky, čte jednoslabičná		
--	--	--	--	--

• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• uvolňuje si ruku a rameno, nacvičuje správné držení těla, osvojuje si správné sezení u psaní a držení psacího náčiní • udržuje si pracovní a hygienické návyky	slova, dle svých individuálních možností čte i víceslabičná slova či věty Formy – zavedení práce se štiftem a bločkem, rozvoj forem vycházející z rovné čáry a oblouku, nácvik řádkových forem a jednotážek		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• čte písmena a jednotlivá slova zapsaná velkým tiskacím písmem, přednáší z paměti básně, říkadla a průpovědi s využitím nápodoby a postupného osvojování správného frázování a tempu • v rámci zpětné vazby ze čteného a vyprávěného textu vyjadřuje své pocity	Práce s verši, pomocí nápodoby si osvojuje básně, říkadla a průpovědi Vyprávění známých pohádek autorů Němcová, Erben, Grimmové či jiné, lze zařadit různé tvořivé činnosti s literárním textem: přednes veršovaných pohádek, dramatizace		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• čte a zapisuje hlásky zapsané velkým tiskacím písmem, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky, rozezná délku slabik podle délky samohlásek, slyší přízvukné slabiky • píše správné tvary písmen velké tiskací abecedy • opisuje jednoduchá krátká slova z tabule, dle svých individuálních možností i krátké věty • orientuje se ve vztazích mezi slovem, větou a skutečností • pozná větu, píše na konci věty tečku • dokáže pozorovat větnou intonaci: oznámení, otázka, zvolání	Vyvození jednotlivých hlásek z tvarů předmětů, zvířat či bytostí podané v obraze, zavedeny jsou tvary písmen velké tiskací abecedy Opis a přepis slov a jednoduchých vět jen v případě individuální potřeby žáka, čtení hlásek, slov a jednoduchého známého textu jako konfrontace se známým textem, cvičení fonetického sluchu (dělení věty na slova, slov na slabiky, hlásky), dbání na hygienu psaní		

ročník: **druhý**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• rozvíjí individuální porozumění mluveným pokynům přiměřené složitosti • zdvořile požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy • zná a využívá zásady slušné komunikace mezi spolužáky a žákem a učitelem • rozvíjí výslovnost, přednes a řečové vyjadřování dle svých individuálních možností • napodobuje mluvu učitele • při mluveném projevu správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech; v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu • Formy – prohloubení řádkových forem, upevnění návyků spojených s psaním, pokračují uvolňovací cviky, práce na velké formáty včetně kresby ve stoje • zapisuje a opisuje věty do epochového sešitu malým tiskacím a vázaným písmem • tvoří pozvánku, oznámení, či jiný druh krátkého sdělení • pracuje s obrázkovou osnovou bajek nebo v příbězích o svatých	Zásady dorozumívání, střídání při vyprávění a rozhovoru Pozorné naslouchání řeči druhého – kruhy sdílení Jednání při střetu zájmů a ve sporu: Žádost, prosba, upozornění, nabídka ke smíru Rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty, rozklad slov na slabiky a hlásky v pohybu Hlasitá recitace i poslech – zřetelná, čistá výslovnost, správné rytmické členění vět i delších celků, melodie odpovídající smyslu Kromě prohloubení řádkových forem se žák zabývá formami zrcadlovými – tzn. souměrnými podle vvislé, vodorovné osy, později také podle více os, pracuje s bločky a štífty Zavedení barevného trojřádku, vyvození malých tiskacích a vázaných písmen z podobnosti tvarů, práce v písance Propojení s aktivním děním ve třídě, dle potřeb třídy vytvořit přání, pozvánku či oznámení Práce s časovou osou příběhu možno zařadit do vypravovací části epochy	OSV-sebepoznání a sebepojetí – bajky a legendy	ČÍTANKOVÁ SLAVNOST PÍSANKA, ZACHOVÁNÍ ZAVÁDĚNÍ PSANÍ VÁZANÝM PÍSMEM
--	--	--	---	---

LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• Čte slova a jednoduchý známý text • Čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty; • jednoduše reprodukuje přečtené texty, opisuje jednoduché zápisy do epochového sešitu • poskytuje zpětnou vazbu z přečteného textu • rozliší text zapsaný ve verších od textu zapsaného prozaicky, rozpozná pohádku a bajku • zkoumá a zpracovává předložené texty zaměřené na čtenářskou gramotnost	Zavedení čtení pomocí kombinace metod analyticko-syntetické, genetické nebo globální metody dle potřeb žáka Čtení krátkého textu Čtení z čítanek psaných rodiči Čtení vlastního textu zapsaného různými typy písma Při čtení je kladen důraz na hlavní vyprávěcí látku ročníku, vždy je součástí čtení zpětný pohled se zaměřením na pochopení textu. Seznámení se s bajkou jako prozaickým i poetickým dílem, pohádka, jakožto žánr, který byl probírán v prvním ročníku.		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhradná, nadřazená a podřazená - porovnává a třídí slova podle obecného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- prohlubuje a upevňuje čtení a zápis slov zapsaných velkým i malým tiskacím písmem, rozezná délku slabik podle délky samohlásek, slyší přízvukové slabiky - píše správné tvary písmen velké i malé tiskací abecedy, seřadí slova podle abecedy - opisuje slova a věty z tabule malým tiskacím nebo vázaným písmem - odůvodňuje a píše ú/ů ve slovech - přihlíží správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného; - udržuje si pracovní a hygienické návyky - intuitivně poznává antonyma, synonyma a homonyma, rozlišuje slova souhradná, nadřazená a podřazená - v jednoduchých textech vyhledá slova a roztrídí je podle významu na děj, věc, okolnost a vlastnost - dle svých individuálních možností vypráví své zážitky a příhody z vlastního života	Zavedeny jsou tvary písmen malé tiskací abecedy Dle individuálních možností třídy lze zavést i písmo vázané Opis a přepis slov a jednoduchých vět již i malým tiskacím písmem, čtení jednoduchého známého textu jako konfrontace se známým textem, cvičení fonetického sluchu (dělení vět na slova, slov na slabiky, hlásky) V souvislostech zažívá pojmy slova protikladná, slova stejného významu, slova mnohoznačná S přesahem do reálného života určí slova nadřazená, podřazená, souhradná S přesahem do probírané látky určí zařazení slova podle obecného významu Kruhy sdílení jako nástroj skupinové dynamiky, rozvoj dovedností vyjádřit své myšlenky, postoje a pocity		
--	--	--	--	--

• užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	• svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou; • moduluje melodii výpovědi podle svého záměru; • postupně si osvojuje správné gramatické jevy v mluveném projevu • vyjadřuje pocity z vyprávěného textu • v mluveném projevu užívá intuitivně spojky a spojovací výrazy • rozděluje slova na konci řádků; • rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání; podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty; • orientuje se ve vztazích mezi slovem, větou a skutečností • zapisuje diktovaná slova individuálně lze zařadit i diktát jednoduchých vět • doplňuje chybějící písmena • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	Vyprávění známých bajek a legend, dramatizace bajek a legend Vyprávění vlastních zážitků, přání... Recitace narozeninových básní, společný i samostatný přednes básní doprovázející roční dobu a slavnosti, přednes průpovědí Řešení jednoduchých hádanek a rébusů obsahující také práci s větou a souvětím. Aplikuje pravidla pro psaní velkého písmena na začátku věty, rozpozná, zda je věta ukončena tečkou, otazníkem či vykřičníkem Rozklad slov na slabiky, zápis rozdělených slov Tvorba a seznámení se s různými druhy krátkých sdělení Probírané pravopisné jevy lze procvičovat zápisem diktovaných slov, procvičovacích karet či jiných cvičení		
---	--	--	--	--

ročník: **třetí**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• upevňuje individuální porozumění mluveným pokynům přiměřené složitosti • zdvořile požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, • zná a využívá zásady slušné komunikace mezi spolužáky a žákem a učitelem • rozvíjí výslovnost, přednes a řečové vyjadřování dle svých individuálních možností • při mluveném projevu správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech; v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu • Formy – kreslí složité řádkové formy, zařazuje tyto formy do práce v epochovém či cvičném sešitě • Aplikuje uvolňovací cviky pro zdravý návyk psaní, práce na velké formáty včetně kresby ve stoje • zapisuje a opisuje věty do epochového sešitu vázaným písmem • pracuje s obrázkovou osnovou příběhů ze Starého zákona	Zásady dorozumívání, střídání při vyprávění a rozhovoru Pozorné naslouchání řeči druhého – kruhy sdílení, Jednání při střetu zájmů a ve sporu: Žádost, prosba, upozornění, nabídka ke smíru Rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty Hlasitá recitace i poslech – zřetelná, čistá výslovnost, správné rytmické členění vět i delších celků, melodie odpovídající smyslu Kromě pohloubení řádkových forem se žák zabývá formami středovými tzn. souměrnými podle středu a tří, čtyř a pěti os, možné je zařadit také první metamorfované formy, již je zařazena práce kromě bločků a štíftů také kresba pomocí pastelů a mastných a suchých pastelů. Práce s časovou osou příběhu možno zařadit do vypravovací části epochy	OSV-sebepoznání a seberegulace – Starý zákon	ZPRVU PSANÍ DO BAREVNÉHO TROJŘÁDKU, POZDĚJI JIŽ DO MENŠÍCH LINEK 1,2cm NEBO 0,8 cm. PÍSMO VÁZANÉ
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• Čte slova a jednoduchý známý text • Čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty;	Zavedení čtení pomocí kombinace metod analyticko-syntetické, genetické nebo globální metody dle potřeb žáka.		PROPOJENÍ ČTENÍ A PSANÍ S EPOCHAMI Z PŘEDMĚTU ČL A JS –

		Čtení krátkého textu		OD ZRNA KE CHLEBU A ŘEMESLA.
--	--	----------------------	--	---------------------------------

• vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• jednoduše reprodukuje přečtené texty, opisuje jednoduché zápisy do epochového sešitu • individuálně poskytuje zpětnou vazbu z přečteného textu • rozliší text zapsaný ve verších od textu zapsaného prozaicky, rozpozná pohádku • zkoumá a zpracovává předložené texty zaměřené na čtenářskou gramotnost	Čtení z čítanek psaných rodiči Čtení vlastního textu zapsaného různými typy písma. Při čtení je kladen důraz na hlavní vyprávěcí látku ročníku, vždy je součástí čtení zpětný pohled se zaměřením na pochopení textu. Seznámení se s bajkou jako prozaickým i poetickým dílem, pohádka, jakožto Žánr, který byl probírán v prvním ročníku.		
---	---	--	--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- prohlubuje a upevňuje čtení a zápis vět - píše správné tvary písmen velké i malé tiskací abecedy včetně vázaného písma, seřadí slova podle abecedy - opisuje slova a věty z tabule vázaným písmem, rozvrhne zápis na stránce, vytvoří nadpis - si prohloubí přiřazení správného slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného; vyhledá slova příbuzná - udržuje si pracovní a hygienické návyky - poznává antonyma, synonyma a homonyma, rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená - v jednoduchých textech vyhledá slova a roztřídí je podle významu na děj, věc, okolnost a vlastnost - určuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa, seznámení se s ostatními slovními druhy - dle svých individuálních možností vypráví své zážitky a příhody z vlastního života	Upevněny jsou tvary vázaného písma Opis a přepis vět již vázaným písmem, čtení textu související s probíhající epochou, čtení hromadné i individuální V souvislostech zažívá pojmy slova protikladná, slova stejného významu, slova mnohoznačná Kořen slova, slova příbuzná S přesahem do reálného života určí slova nadřazená, podřazená, souřadná S přesahem do probírané látky určí zařazení slova podle zobecněného významu Zavedení slovních druhů pomocí vlastností osob z příběhů Starého zákona – Božská slova – slovesa – Bůh tvořil svět a činil skutky...intuitivní seznámení se s ostatními slovními druhy Kruhy sdílení jako nástroj skupinové dynamiky, rozvoj dovedností vyjádřit své myšlenky, postoje a pocity		
--	---	--	--	--

• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	• svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou • moduluje melodii výpovědi podle svého záměru • postupně si osvojuje správné gramatické jevy v mluveném projevu • vyjadřuje pocity z vyprávěného textu • v mluveném projevu užívá intuitivně spojky a spojovací výrazy • rozděluje slova na konci řádků; • rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání; podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty; • orientuje se ve vztazích mezi slovem, větou a skutečností • zapisuje diktované věty • doplňuje chybějící písmena • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	Vyprávění příběhů ze Starého zákona, dramatizace těchto příběhů -vyprávění vlastních zážitků, přání... -recitace narozeninových básní, společný i samostatný přednes básní doprovázející roční dobu a slavnosti, přednes průpovědí Řešení jednoduchých hádanek a rébusů obsahující také práci s větou a souvětím. Aplikuje pravidla pro psaní velkého písmena na začátku věty, rozpozná, zda je věta ukončena tečkou, otazníkem či vykřičníkem Rozklad slov na slabiky, zápis rozdělených slov Probírané pravopisné jevy lze procvičovat zápisem diktovaných slov, pomocí procvičovacích karet či jiných cvičeníh		
--	---	--	--	--

ročník: **čtvrtý**

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v tetu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• pracuje s texty související s tématy probíranými v epoše, vyhledává informace, pomocí otázek tvoří zápisy do epochového sešitu, interpretuje obsah čteného textu • v rámci témat probíraných v epochách zpracovává informace z připravených textů, doplňuje potřebné z jiných zdrojů • samostatně či skupinově zpracovává krátkodobé projekty, které před třídou prezentuje • dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích • prezentuje předčtenou knihu, přečte ukázkou, zhodnotí přínos knihy a vyjádří osobní postoj • vymyslí či popíše příběh s tématem zvoleným vhodně dle témat epoch, vytvoří osnovu, na jejímž základě příběh převypráví. • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • rozhodne, zda je ukáзка textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu); • dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči; • správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech; • dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem;	Dle individuálních možností žáka zpracovává odborné texty k epoše Člověk a zvíře a vlastivědné epochy Vyhledávání informací z různých zdrojů, posouzení úplnosti informací Zpracuje vyhledané informace do projektu, skupinové práce či jiného úkolu, který prezentuje před třídou Dramatická výchova komunikace v Žákům známých prostředích, ukázkové situace předvedené před třídou Prezentace a sdílení přečtených knih témata vhodná pro čtvrtou třídu – moje oblíbené zvíře a co jsem s ním zažil, příběh mé rodiny, událost, na kterou nezapomenu.... V textech vyhledává nespisovné tvary a nahrazuje je spisovnými... Při písemném i mluveném projevu se cíleně vyhýbá nespisovným výrazům. Tvorba popisu pracovního postupu – možnost propojení s výrobou modelu domu z 3. třídy, vhodné je také téma popisu modelu domu či zvířete.		Vyprávění germánské ságy o hrdinech a bozích – Kadečková, Gaiman Epochové sešity již mohou být linkované s jednou prázdnou stránkou pro obrázek
--	--	---	--	---

JAZYKOVÁ VÝCHOVA • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • (zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• v textu vyhledá slova podobného významu, nahradí slova slovem s podobným významem, určí více významové slovo • určí kořen slova v uvedených slovech příbuzných, označí předponovou a příponovou část, pozná koncovku • cíleně užívá spisovné tvary ve svých písemných i ústních projevech • v pravopisných cvičeních, v zápisech v epochovém sešitě i v ostatních písemných projevech uplatňuje pravopisná pravidla pro psaní i/y po obojetných souhláskách (vyjmenovaná slova, koncovky podstatných jmen) • upevnění sloves, podstatných jmen a přídavných jmen, zavedení zbývajících slovních druhů pomocí obrazů ze Starého zákona či Severské mythologie • při tvorbě společných i individuálních zápisů trénink rozvoje jazykového citu • přetváří texty, spojuje věty jednoduché v souvětí • při jazykových rozbořech hledá podmět a přísudek, ve slohových cvičeních pak tvoří slova rozvíjející podmět a poté i přísudek • seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem při práci s jazykovými rozboř.	Práce s texty související s tématy probíranými v epoše Na základě zkoumání příbuzných slov žák vyvodí kořen slova, poté se učí určit předponovou a příponovou část slova včetně koncovky Práce s texty v nářečích – např. Hanýžka a Martínek Různé druhy pravopisných cvičení individuálních i skupinových, s okamžitou zpětnou vazbou, pohybových cvičení. Zapojení určování slovních druhů do každodenní praxe. Zařazení všestranných jazykových rozborů k epochovým zápisům. Trénink dovednosti při tvorbě zápisů do epochového sešitu či slohových cvičení. Jazyková cvičení zabývající se větou jednoduchou a souvětím. Stavba věty, podmět a přísudek, podmětná a přísudková část věty, rozvíjející větné členy – jen intuitivní práce – tvorba slov rozvíjející podmět a přísudek. Shoda přísudku s podmětem – intuitivní vyvození z textu, upozornění při práci s jazykovými rozboř		
---	---	--	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární texty na dané téma	• tvoří čtenářský deník dle předem daných pravidel • převypráví příběh, zaznamenává vlastní tvorbu	-systematicky vedené zápisy obsahující podstatné informace- vyvození pojmů spisovatel, ilustrátor, vydavatel -reprodukce vyprávěných příběhů ze Severských mýtů, vlastní tvorba příběhů s tématy z epoch		od třetí třídy si žáci vedou čtenářské deníky (nejprve třídní společný), vhodné je upravit rozsah zápisu a navrhnout doporučenou četbu.
--	---	---	--	--

• Rozlišuje typy uměleckých a neuměleckých textů • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• porovnává různé druhy textů, ze kterých vychází při práci v epochách • rozpozná říkanku, rozpočítáadlo, hádanku, pohádku bajku, povídku • zná pojmy spisovatel, dramaturg, režisér, herec, čtenář, literární postava	-seznámí se s pořekadlem, říkankou, rozpočítadlem, hádankou, pohádkou, bajkou, povídkou -v básni najde rým -vysvětlí přísloví - najde a vysvětlí přirovnání		Ve čtvrté třídě již žáci mohou začít s individuální četbou vlastní knihy se zpětnou vazbou, která ověří porozumění čtenému textu.
---	--	---	--	--

ročník: **pátý**

VÝSTUPY RVP ZV Žák:	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
--	---	---------------------	---	---

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• pracuje s texty související s tématy probíranými v epoše, vyhledává informace, pomocí otázek tvoří zápisy do epochového sešitu, interpretuje obsah čteného textu • v rámci témat probíraných v epochách zpracovává informace z připravených textů, doplňuje potřebné z jiných zdrojů • samostatně či skupinově zpracovává krátkodobé projekty, které před třídou prezentuje • postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností; • dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích • prezentuje předčtenou knihu, přečte ukázkou, zhodnotí přínos knihy a vyjádří osobní postoje • vymyslí či popíše příběh s tématem zvoleným vhodně dle témat epoch, vytvoří osnovu, na jejímž základě příběh převypráví. • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • rozhodne, zda je ukáзка textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu); • dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauzy řeči; • správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech; • dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem;	dle individuálních možností žáka zpracovává odborné texty k epoše člověk a zvíře a vlastivědné epochy, nebo epochy rostlin -vyhledávání informací z různých zdrojů, posouzení úplnosti informací -zpracuje vyhledané informace do projektu, skupinové práce či jiného úkolu, který prezentuje před třídou -dramatická výchova komunikace v žákům známých prostředích, ukázkové situace předvedené před třídou -prezentace a sdílení přečtených knih V textech vyhledává nespisovné tvary a nahrazuje je spisovnými...Při písemném i mluveném projevu se cíleně vyhýbá nespisovným výrazům. Tvorba popisu pracovního postupu, charakteristiky nebo popisu krajiny.		Vyprávění Starověké kultury a vývoj lidstva Epochové sešity již mohou být i linkované s jednou prázdnou stránkou pro obrázky
---	--	--	--	--

• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		Pravopis koncovek podstatných jmen a přídavných jmen.		
---	--	---	--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• v textu vyhledá slova podobného významu, nahradí slova slovem s podobným významem, určí více významové slovo • určí kořen slova v uvedených slovech příbuzných, označí předponovou a příponovou část, pozná koncovku • cíleně užívá spisovné tvary ve svých písemných i ústních projevech • v pravopisných cvičeních, v zápisech v epochovém sešitě i v ostatních písemných projevech uplatňuje pravopisná pravidla pro psaní i/y po obojetných souhláskách • upevnění sloves, podstatných jmen a přídavných jmen, zavedení zbývajících slovních druhů pomocí obrazů ze Starého zákona či Severské mythologie • při tvorbě společných i individuálních zápisů trénink rozvoje jazykového citu • přetváří texty, spojuje věty jednoduché v souvětí	-pracuje s texty související s tématy probíranými v epoše Na základě zkoumání příbuzných slov Žák vyvodí kořen slova, poté se učí určit předponovou a příponovou část slova včetně koncovky. Práce s texty v nářečích Různé druhy pravopisných cvičení individuálních i skupinových, s okamžitou zpětnou vazbou, pohybových cvičení. Zapojení určování slovních druhů do každodenní praxe. Zařazení všestranných jazykových rozborů k epochovým zápisům.		
--	---	---	--	--

• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• při jazykových rozborech hledá podmět a přísudek, ve slohových cvičeních pak tvoří slova rozvíjející podmět a poté i přísudek • , seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem při práci s jazykovými rozbory.	Trénink dovednosti při tvorbě zápisů do epochového sešitu či slohových cvičeních. Jazyková cvičení zabývající se větou jednoduchou a souvětím. -stavba věty, podmět a přísudek, podmětová a přísudková část věty, rozvíjející větné členy – jen intuitivní práce – tvorba slov rozvíjející podmět a přísudek. -shoda přísudku s podmětem – intuitivní vyvození z textu, upozornění při práci s jazykovými rozbory		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární texty na dané téma • Rozlišuje typy uměleckých a neuměleckých textů • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• tvoří čtenářský deník dle předem daných pravidel • převypráví příběh, zaznamenává vlastní tvorbu • porovnává různé druhy textů, ze kterých vychází při práci v epochách • rozpozná říkanku, rozpočítavadlo, hádanku, pohádku bajku, povídku • zná pojmy spisovatel, dramaturg, režisér, herec, čtenář, literární postava	-systematicky vedené zápisy obsahující podstatné informace- vyvození pojmů spisovatel, ilustrátor, vydavatel -reprodukce vyprávěných příběhů z Kulturních epoch vývoje lidstva, vlastní tvorba příběhů s tématy z epoch -seznámí se s pořekadlem, říkankou, rozpočítadlem, hádankou, pohádkou, bajkou, povídkou -v básni najde rým -vysvětlí přísloví - najde a vysvětlí přirovnání		od třetí třídy si žáci vedou čtenářské deníky (nejprve třídní společný), vhodné je upravit rozsah zápisu a navrhnout doporučenou četbu. V páté třídě žáci mohou pokračovat s individuální četbou vlastní knihy se zpětnou vazbou, která ověří porozumění čtenému textu.

VÝSTUPY RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:	Žák:			

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text	• v textu vyhledává důležité informace - klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky, vytváří výpisky nebo výtah z přečteného textu • odlišuje popis objektivní zkušenosti, bez přidávání subjektivních názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek • zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích • rozliší spisovné a nespisovné jazykové prostředky v psaném i ústním projevu a používá je účelně dle komunikačnímu záměru • v mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii • seznamuje se s možnostmi nonverbální komunikace, jako je modulace hlasu, intonace věty, mimika, a v odpovídající míře je užívá ve vlastním projevu • rozliší a vhodně užije formální a neformální styl • vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník); • napíše osnovu, píše texty s pomocí osnovy, rozlišuje přímou a nepřímou řeč, člení text do odstavců, dodržuje časovou posloupnost komunikačního útvaru • zdokonaluje techniku psaní, dbá na úpravu svých písemných prací	Práce s texty (dle tématu epochy) Odborné texty (dle tématu epochy), výpisky. Popisy pozorování a pokusů z epochy fyziky, zeměpisu a přírodovědy Dopis osobní a neosobní. Vzorové příklady “obchodní korespondence” se zaměřením na jasnou a stručnou formulaci. Stavba textu. Procvičování subjektivního popisu, vyprávění, referát Pozvánka na slavnost či prezentační akci školy Jazykové příručky - Práce s Pravidly Českého pravopisu Rétorická cvičení Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, Zvuková stránka jazyka, výslovnost a přízvuk Komunikace verbální a neverbální Samostatná práce s textem Popisy pozorování pokusů z epochy fyziky, zeměpisu a přírodovědy Slohové útvary - dopis, žádost, popis, vyplňování tiskopisů. Přímá a nepřímá řeč, dobrodružné příběhy.		ŘÍM – RÉTORIKA STŘEDOVĚK ASTROLOGIE V LEGENDÁCH A MÝTECH ČASOPIS
--	---	--	--	---

s dodržováním pravidel mezivětného navazování				
---	--	--	--	--

• využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů				
--	--	--	--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně čte a vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly Českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• čte s porozuměním, dle individuálních dispozic spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • dovede objasnit význam členění slova pro pravopis • rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • upevňuje a rozšiřuje znalosti pravopisných jevů • samostatně pracuje s Pravidly Českého jazyka a dalšími jazykovými příručkami • rozpozná slovní druhy v textu • tvoří spisovné tvary slov pomocí znalosti skloňování a časování • rozliší větu jednoduchou a souvětí; určí základní skladební dvojici a rozvíjející větné členy • rozpozná větu hlavní a větu vedlejší • rozvíjí v písemném projevu pravopis lexikální, morfologický, syntaktický • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	Četba balad - lidové balady a balady K. J. Erbena, J. Nerudy, P. Bezruč a dalších. Básně o přírodě, podle ročního období Hlasité výrazové čtení, přednes, vědomé naslouchání. Řečová cvičení s různým zabarvením dle pocitů, rčení a přísloví Stavba slova a pravopis - předpona, kořen, přípona (dělení slov na konci řádku) Čtení vlastních zápisů v epochových sešitech, kontroluje své zápisy a opravuje chyby Samostatná práce s textem, práce s jazykovými příručkami (s Pravidly Českého pravopisu) Rozvrstvení slovní zásoby, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby Tvarosloví, slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov Skladba - věta jednoduchá a souvětí, větné členy - podmět, přísudek, rozvíjející větné členy. Věta hlavní a vedlejší. Obecná poučení o jazyce Hláskosloví - slovo, slabika, hláska Národní jazyk a nářečí. Postavení češtiny mezi slovanskými jazyky Vedení slovníku neobvyklých slov	.	J. V. Sládek, A. Sova, J. Seifert, J. Skácel, F. Halas, F. Hrubín, B. Reynek a další
--	--	---	----------	---

LITERÁRNÍ VÝCHOVA • uceleně reprodukuje text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• přednese literární text • porozumí textu a volně ho reprodukuje • zaznamená hlavní myšlenky, zhodnotí, co nového se dozvěděl • ústní či písemnou formou zaznamenává hlavní dějovou linii, charakter postav • rozpoznává jednoduché literární žánry • seznámí se s některými představiteli literárních žánrů v české i světové literatuře • vytvoří vlastní literární text, volí vhodné jazykové prostředky	Balady, poezie - zj. dramatické básně. Próza - četba literárních ukázek, divadelní a filmová představení. Vyprávění, krátké dramatizace na dané téma Čtení knih dle vlastního výběru, vedení čtenářského deníku Diskuze z návštěvy výstavy, divadelního představení, filmového představení Literární ukázky, divadelní představení. Tvořivé psaní (vlastní literární tvorba v próze i poezii.) Tematické epochové práce Tematické slohové práce Návštěva knihovny.		RYTÍŘSKÁ SLAVNOST Dějepis – dějiny Říma, středověk, dobové texty EURYTMICKÉ ZPRACOVÁNÍ POEZIE
--	--	---	--	--

ročník: **sedmý**

VÝSTUPY RVP ZV Žák:	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
--	---	---------------------	---	---

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text	• vyhledá v textu důležité informace, odliší fakta od názorů, rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení • správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu • zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích • v mluveném projevu užívá vhodně dynamiku, tempo, větný přízvuk a melodii • rozliší spisovné a nespisovné jazykové prostředky v psaném i ústním projevu a používá je účelně dle komunikačnímu záměru • seznamuje se s možnostmi nonverbální komunikace • spisovně vyslovuje Česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně připraví mluvený a písemný projev, s oporou o text přednese referát • napíše osnovu, píše texty s pomocí osnovy, rozlišuje přímou a nepřímou řeč, člení text do odstavců, dodržuje časovou posloupnost komunikačního útvaru • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text • zdokonaluje techniku psaní, dbá na úpravu svých písemných prací	Práce s texty (dle tématu epochy) Odborné texty (dle tématu epochy), výpisky Pravidla komunikace - vedení dialogu a diskuse Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru Přesná formulace popisu, pokusu, konstrukce Formální a neformální styl komunikace Různé komunikační prostředky, komunikace verbální a neverbální Řečová cvičení, zvuková stránka jazyka, výslovnost a přízvuk Přednes - dramatický přednes, přednes s obměnami, přednes na dané téma Rétorická cvičení Referáty, epochové práce na dané téma z dějepisu, zeměpisu a přírodopisu (vynálezci a objevitelé) Cvičení v obměňování textu: z krátké novinové zprávy vytvořit vyprávění a naopak Stavba textu Tvořivé psaní		ZÁMOŘSKÉ OBJEVY OSOBNOSTI RENESANCE NÁBOŽENSKÁ REFORMACE POZOROVÁNÍ HVĚZD TŘÍDNÍ ČI ŠKOLNÍ NOVINY JAKO NÁSTROJ KOMUNIKACE
--	---	--	--	---

s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů				
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně čte a vyslovuje Česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • samostatně pracuje s Pravidly Českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• čte s porozuměním, dle individuálních dispozic spisovně vyslovuje Česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje různé způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • rozvíjí v písemném projevu pravopis lexikální, morfologický, syntaktický • upevňuje a rozšiřuje znalosti pravopisných jevů • samostatně pracuje s Pravidly Českého jazyka a dalšími • pojmenuje základní útvary národního jazyka, zdůvodní rozlišení národního jazyk - mateřský jazyk	Čtení a naslouchání s porozuměním Četba prózy i poezie, hlasité výrazové čtení Četba knih dle vlastního výběru Čtenářský deník, prezentace četby Samostatná práce s textem Čtení vlastních zápisů v epochových sešitech Pravopis - zejména psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen; interpunkce Stavba slova, tvoření slov, význam slov Skladba - základní větné členy Nahrazování větného členu větou vedlejší Věty bezpodnětové a neslovesné Souvětí - druhy vedlejších vět Spojky souřadící a podřadící, zásady interpunkce Tvarosloví - zejména zájmena, číslovky, příslovce, předložky, spojky a částice, citoslovce. Obecné poučení o jazyce		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA • uceleně reprodukuje text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• přednáší vhodné literární texty, volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, interpretuje literární texty	Lyrika. Básně a básníci - Březina, Nezval, Seifert, Holan, Halas, Zahradníček, Reynek, Skácel, Šiktanc.		EURYTMICKÉ ZPRACOVÁNÍ POEZIE
--	---	--	--	-------------------------------------

• formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• zaznamená hlavní myšlenky, zhodnotí, co nového se dozvěděl • ústní či písemnou formou zaznamenává hlavní dějovou linii, charakter postav • formuluje dojmy z představení v divadle, či kině	Životopisy, zprávy z výzkumných výprav, knihy o různých národech. Tvořivé činnosti s literárním textem Regionální literatura. Charakteristika literární postavy Dramatizace Tvorba vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním textům.	OSV - LEGENDY RŮZNÝCH NÁRODŮ	
--	---	--	--	--

ročník: **osmý**

VÝSTUPY RVP ZV Žák:	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
--	---	---------------------	---	---

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• vyhledá v textu důležité informace, odliší fakta od názorů • rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr partnera • připraví osnovu a zpracuje písemný projev, připravený projev přednese • správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu • rozliší spisovné a nespisovné jazykové prostředky v psaném i ústním projevu a používá je účelně dle komunikačnímu záměru • rozlišuje verbální a neverbální komunikaci • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu k samostatné tvorbě, připraví mluvený a písemný projev, s oporou o text, přednese referát na základě svých dispozic a osobních zájmů	Práce s texty (dle tématu epochy) Odborné texty (dle tématu epochy), výpisky, výtah Kritické čtení předloženého textu, čtení analytické, hodnotící. Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru Přesná formulace popisu, pokusu, konstrukce Jazyk a komunikace, kultura jazyka a řeči; formální a neformální styl komunikace Různé komunikační situace, vhodné komunikační prostředky, přiměřené reakce na danou situaci Rozbor textu z hlediska temperamentu Dialog a diskuse Mluvený projev na dané téma -připravený, nepřipravený, spontánní, souvislý projev; příprava na projev, neverbální prostředky. Řečová cvičení. Přednes - dramatický přednes, přednes s obměnami, přednes na dané téma Tvořivé psaní (vlastní tvorba v próze a poezii) popis - děje, pracovního postupu, osoby; vypravování, charakteristika, líčení, úvaha, úřední dopis - Žádost, životopis Práce se textem: převádění lyriky v epiku, prózu nebo drama	OSV - TEMPERAMENTY MEDIÁLNÍ VÝCHOVA stavba mediálních sdělení	
---	--	---	---	--

• využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		vertikální a horizontální členění textu		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně čte a vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech • samostatně pracuje s Pravidly Českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• čte s porozuměním, dle individuálních dispozic spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje různé způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • rozvíjí v písemném projevu pravopis lexikální, morfologický, syntaktický • upevňuje a rozšiřuje znalosti pravopisných jevů • samostatně pracuje s Pravidly Českého jazyka a dalšími • pojmenuje základní útvary národního jazyka, zdůvodní	Čtení a naslouchání s porozuměním Četba prózy i poezie, výrazové čtení Četba knih dle vlastního výběru, prezentace četby Čtení odborných časopisů a knih Tvoření slov - skládání, rozkládání, odvozování, zkracování, neologismy, přejímání z cizích jazyků Slovní zásoba - homonyma, synonyma, přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie Skladba - grafické znázornění věty jednoduché, základní větné členy, rozvíjející větné členy, věty bezpodnětové, vsuvka. Souvětí - druhy vedlejších vět; souřadné spojení vět hlavních a vedlejších - zásady interpunkce Tvarosloví - podstatná jména - konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná a látková, obecná a vlastní, skloňování podstatných jmen cizího původu; slovesa - slovesný vid a rod, slovesné třídy a vzory; jmenné tvary přídavných jmen tvrdých, stupňování; Obecná poučení o jazyce - jazykové		

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• čte kriticky, odlišuje fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • zaznamená zásadní myšlenky v textu a vysvětlí svůj výběr • rozpoznává manipulativní komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj • vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu • připraví osnovu a zpracuje písemný projev, připravený projev přednese • správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu • rozliší spisovné a nespisovné jazykové prostředky v psaném i ústním projevu a používá je účelně dle komunikačnímu záměru • napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Kritické čtení předloženého textu, čtení analytické, hodnotící. Práce s texty (dle tématu epochy) Odborné texty (dle tématu epochy), výpisky, výtah Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru Jazyk a komunikace, kultura jazyka a řeči; formální a neformální styl komunikace Různé komunikační situace, vhodné komunikační prostředky, přiměřené reakce na danou situaci Dialog a diskuse Mluvený projev na dané téma -připravený, nepřipravený, spontánní, souvislý projev; příprava na projev, neverbální prostředky. Řečová cvičení. Přednes - dramatický přednes, přednes s obměnami, přednes na dané téma Sloh - způsoby komunikace- verbální, neverbální, smíšené; slohotvorní činitelé, funkční styly - prostý, publicistický, odborný	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČESKÁ REPUBLIKA EKOLOGIE SVĚTOVÉ VÁLKY A MODERNÍ DĚJINY OSOBNOSTI
--	---	--	--	--

• uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text				
--	--	--	--	--

s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		Popis, úvaha, výtah, výpisky, referáty (zpracování odborných textů)		
---	--	--	--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně čte a vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch • samostatně pracuje s Pravidly Českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• čte s porozuměním, dle individuálních dispozic spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje různé způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování • rozvíjí v písemném projevu pravopis lexikální, morfologický, syntaktický • upevňuje a rozšiřuje znalosti pravopisných jevů • pojmenuje základní útvary národního jazyka, zdůvodní	Zvuková stránka jazyka - hlásky, slova, věty Slovní zásoba - obohacování slovní zásoby, části slova, dělení slov, zdvojené hlásky, střídání souhlásek, bě/bje, vě/vje, mě/mně; předpony (s, z, vz) Význam slov - homonyma, synonyma, přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie Slovní druhy - souhrnné opakování komplexní jazykové rozборы Skladba - věta jednoduchá, větný člen, grafické znázornění věty; souvětí - druhy vedlejších vět, souřadné poměry, zásady psaní čárky; přímá a nepřímá řeč Obecná poučení o jazyce - jazykověda, jazyky, vývoj češtiny, jazykové příručky, slovenština, písmo		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • uceleně reprodukuje text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• přednáší vhodné literární texty, reprodukuje přečtený nebo slyšený text, interpretuje literární texty • seznámí se s hlavními literárními směry	Literatura konce 19. století a literatura 20. století - próza i poezie Hlasité výrazové čtení Životopisy, biografie		

• rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• orientuje se v základní literatuře 19. a 20. století • dokáže pojmenovat hlavní osobnosti naší a světové literární tvorby a charakterizovat hlavní rysy jejich tvorby • diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka • formuluje ústně, či písemně dojmy z kulturní akce • vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření	Literaturu dle vlastního výběru Specifika autorova stylu, odraz doby, autorův život jako inspirace Hlavní literární směry Hodnocení, reflexe, literární kritika Rozhovory, diskuze o obecných názorech na hodnotnou a konzumní literaturu Referát, diskuze z návštěvy výstavy, divadelního či filmového představení Různé zdroje informací a zaujímání postojů k vyhledanému obsahu Knihovna - encyklopedie, informační centra, muzea , internet		
--	---	---	--	--